

naren alde oraingoa. Beste zenbaitentzat, euskara batu «kaltegarri», «madarikatu», «euskeranto», «el batua» delako horren aurkako borroka luzean, herri-euskara jatorraren defendatzaileen garaitzapeña. Hauentzat, pedagogi argumentuek ez dute piperrik balio. Eskubide arazoa dago tartean, hauentzat. Bidea bakarrik ez, helburua bera da onartzen ez dutena. Ez naiz buruz ari. Froga aparta dugu A. Zubikarai bat:

...Amar urterarte beintzat, bizkaitar umeak bizkaieraz artuko zituela euren irakatsiak esan zan. Gu ez gagoz orretan geratzeko. Gure eskubideak ez dira or amaitzen. Asiera baterako, bide baterako burua makurtuarren, lotsazko makurpena da eta egin bear dabenari konfiantza agertu naia, baiña ez azken lotuera». (*Deia*, 1982.10.28).

Zaharrak berri. Lehengora gatoz: Bizkaian bizkaieraz, Gipuzkoan gipuzkeraz, et ita porro. Eta Euskal Herrian, gaztelaniaz, azkenean. ■ *Joanes Leckerika*.

Oroimen pittina Anaia Txikerrari

Anaia Txikerra da Frantzisko Asistarrak bere buruari —eta bere jarraitzaileei— emandako titulua. Zortzirehun urte bete dira hura jaio zenetik. Eta bukatu berria den urteburuan zehar oroimen ugariak eta omenaldi beroak ukan ditu munduan zehar eta alderdi guztietatik.

Aldizkari askok —erlijiozkok eta bestelakok— eskaini du zerbaki monografikoren edo orrialde-sailen bat haren irudia goraiatzeko. Liburuak, komikiak, diskak, etab., asko agertu dira joan den urte horretan, Frantziskoren mezua daramatenak.

ONUraino iritsi da Frantzisko Asistarraren entzutea zortzirehun urte horretan. Orduko idazkariak, Kurt Waldheim-ek, haren mezua gogorarazi zuen, gaurko mundutarrontzat eredu bezala aurkeztuz, «herrien arteko bakea hotsegin» eta «izadiarenganako eta bizidun guztienganako maitasuna aldarrikatu» zuelako; eta «pobreen saildua izan» zelako.

Europako pazifistek gogoan hartu dute nola S. Frantziskok bere jarraitzaile laikoei armak eramatea debekatu zien; eta haren irudia erabili eta haren izena oihukatu dute joan den urteko manifestaldi handietan.

Zinemak, komunikabide sozialak eta artea ere gogoratu dira, «Senide Eguzkiaren Eresia» hartan izadiaren ederra abestu zuen

eta edozein animalia eta landareren aurrean zorutzen zen artis-tarekin.

Posta-seiluek ere zabaldu dute haren izena munduan zehar. San Marino Errepublikakoak, eskutara zetozkion txoriekin ager-tu digu S. Frantzisko; Portugalekoak, Anaia Otsoari hitzegiten; Austriakoak, txoriei Jainkoaren Hitzza adierazten, Lieja-ko mi-niatura batetatik harturiko irudia.

Haren izenpeko milaka jarraitzaileek —fraideek eta scrorek eta laikoez eta kristau elkarteek— hura ospatu dute era asko-tara urtean zehar, haren utopia berritu nahian: Bakearena, Se-nidetasunarena, Askatasunarena, Pobretasunarena. Frantziskotarren lau Ministro generalek urteburua mundutarrontzako eta bereziki Estatuetakoa agintarientzako mezu batekin itxi dute, non arma-mentu nuklearrak desagitea eskatzen bait dute, Frantziskoren izenean.

Baina lerro hauek ez dute izan nahi bukatua —eta buru-tua?— den urtebetearen sintesia. Oroimen pittina eta atzeratua besterik ez da hemengo hau.

Italiako Umbria bailara ederreko Asis hirian jaio zen Fran-tzisko Asistarra; aita oihal-merkataria zuen; ama, berriz, Pro-vence, Frantziako eskualdetik Italiaratu. Horregatik ipini zioten lagunek Francesco —Frantses txiki— izena, bataiotik Joan izena bait zuen.

Mutil alaia, festazalea, lagunartekoa, eskuzabala eta ohoremi-nez betea. Gerrari eta zaldun bezala lortu nahi zuen ohorea eta izen handia. Baina gaitzak hartu zuen. Eta bere oheldian aldatu zitzaion munduarekiko bere ikuspegi osoa. Ebanjelioa hartu zuen ordutik bere bizitzaren gidarizat.

Bere eskuz hasi zen lanean, Asis inguruko ermitak berrizta-tzen; ibiltari eta Ebanjelioaren mezulari berri bihurtu zen. Bere aitaren salerosketak eta ondasunak bertan behera utzi ondoren, «Andre Pobretasunaren» zerbitzari eta predikari sutsu bilakatu zen.

Lagun jarraitzaileak berarekin bizitzera inguratu zitzaizkio-nean, «Anaia Txikerrak» izena jarri zien; eta beraientzat Erregla berria idatzi zuen, Ebanjelioaren urratsei atxekitzen zitzaiena. Urte gutxitan zabaldu ziren Italian eta munduan zehar fraide berrien anaiarteak.

Gurutzadek mahomatarren aurka gerra egiten zuten artean, bera, esku hutsik eta bakearen mezuarekin, joan zitzaion Egypto-ko Sultanari, Ebanjelioa predikatuz. Eta ongi hartu zuen bu-ruzagi musulmanak.

1226ko urriaren 3an hil zen Anai Frantzisko, «Asis-ko Po-brettoa», izaki guztien anaia txikerra. ■ *Paulo Agirrebaltzategi.*